

Forslag

til

Lov om tilvirkning og forhandling m. m. af ost.

Fremsat den 14. maj 1958 af *landbrugsministeren*.

§ 1

1. Landbrugsministeren kan efter forhandling med De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation og Den danske Handelstands Fællesrepræsentation fastsætte bestemmelser om tilvirkning og forhandling (fordeling) af ost, jfr. § 3, herunder om indhold af fedt og vand, tilsætning af stoffer, form og størrelse, behandling, opbevaring, alder, udskæring, kvalitet og bedømmelse af denne, benævnelse, mærkning, emballering, transport samt bogføring.

2. Tilladelse til brug af lurmærket eller andet fastsat kvalitetsmærke på dansk ost og/eller emballagen herom kan af ministeren meddeles osteproducenter på nærmere betingelser, herunder med hensyn til virksomhedens indretning og lagerforhold samt opfyldelse af de til enhver tid fastsatte kvalitetsbestemmelser. Misligholdelse af bestemmelserne medfører bødestraf, jfr. § 6, og i givet fald tilbagekaldelse af tilladelsen.

§ 2.

1. Landbrugsministeren kan efter forhandling med De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation og Den danske Handelstands Fællesrepræsentation fastsætte bestemmelser om udførsel herfra og indførsel hertil landet af ost, jfr. § 3, samt om transitering og genudførsel af udenlandsk ost.

2. Udførsel her fra landet af dansk ost må kun foretages af dertil af ministeren efter forhandling med De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation og Den danske Handelstands Fællesrepræsentation på nærmere betingelser autoriserede virksomheder. Disse skal have branchekyndigt personale samt lagerlokaler, der med hensyn til kapacitet og indretning opfylder de til enhver tid

fastsatte bestemmelser, og autorisation skal meddeles på betingelse af, at vedkommende virksomhed skal opretholde en regelmæssig udførsel af et af ministeren fastsat årligt mindstekvantum. Særlig tilladelse til udførsel kan meddeles producenter for ost af disses egen tilvirkning på betingelse af, at de opretholder en regelmæssig udførsel af et af ministeren fastsat årligt mindstekvantum.

3. Al dansk ost til udførsel er underkastet de af ministeren fastsatte bestemmelser, herunder om ostens indhold af fedt og vand, form og størrelse, alder, kvalitet, benævnelse, mærkning, emballering og transport. Ministeren kan meddele de til udførsel her fra landet af ost autoriserede virksomheder tilladelse til under ansvar overfor de hertil knyttede kvalitets- og andre bestemmelser at forsyne dansk ost med lurmærket eller andet fastsat kvalitetsmærke, forudsat at osten hidrører fra et mejeri (fabrik), der har tilladelse til at benytte det pågældende mærke. Misligholdelse af bestemmelserne medfører bødestraf, jfr. § 6, og i givet fald tilbagekaldelse af tilladelsen.

§ 3.

1. Landbrugsministeren kan fastsætte, hvad der skal forstås ved ost, herunder smelteost, samt foreskrive, at smelteost såvel som ost i anden tilstandsform og ostemasse omfattes af de i medfør af denne lov fastsatte bestemmelser.

2. Det er forbudt uden ministerens tilladelse at anvende udenlandsk ost ved tilvirkning her i landet af smelteost.

§ 4.

Udskæring og pakning af ost til salg (fordeling) en gros eller til udførsel her fra landet må kun foretages af dertil af landbrugs-

ministeren på nærmere betingelser autoriserede virksomheder. Det samme gælder tilvirkning af ostepulver og lignende produkter.

§ 5.

1. Tilsyn med de forhold, der falder ind under denne lov, føres af statskontrollen med mejeriprodukter og æg m. m. samt af toldvæsenet.

2. Statskontrollen har adgang til ethvert sted, hvor der tilvirkes, oplagres eller forhandles (fordeles) ost, ostepulver og lignende produkter, samt hvor ost udskæres og pakkes, og har endvidere adgang til enhver jernbanestation, havneplads og om-læsseplads samt til ethvert skibsrums, hvor ost er indladet. Statskontrollen har ret til på ethvert af de nævnte steder samt under transport af ost og ved landegrænse at foretage eftersyn og udtage prøver af partierne og de enkelte oste samt til fra udførsel at afvise partier ost, der findes ikke at opfylde de fastsatte bestemmelser, og har endelig ret til at efterse den i medfør af denne lov foreskrevne bogføring.

3. Der skal ydes statskontrollen fornøden oplysning og bistand ved dens eftersyn og prøveudtagning. Landbrugsministeren fastsætter de nærmere regler for kontrollens udøvelse og for udtagning og undersøgelse af prøver.

4. De med kontrollen forbundne udgifter bevilges på de årlige finanslove. Udgifter ved kvalitetskontrol med dansk ost pålignes dog producenter og/eller de til udførsel autoriserede virksomheder — herunder eksporterende producenter — ved afgifter efter ministerens nærmere bestemmelse. På tilsvarende måde pålignes der de virksomheder, der autoriseres til udskæring og pakning af ost eller til tilvirkning af ostepulver og lignende produkter, afgifter til dækning af udgifterne ved kontrollen.

5. De i medfør af stk. 4 pålignede afgifter kan i tilfælde af manglende betaling inddrives ved udpantning.

§ 6.

1. Overtrædelse af denne lov og de i medfør heraf fastsatte bestemmelser straffes med bøder, der anvendes til nedsættelse af statens udgifter ved den til enhver tid foreskrevne kontrol med ost, dog at bøder for overtrædelser af bestemmelserne om kvalitet anvendes til nedsættelse af udgifterne ved kvalitetskontrollen.

2. For overtrædelse af loven eller de i medfør heraf fastsatte bestemmelser påhviler der desuden virksomhedens ejer eller bruger bødeansvar, uanset om det kan godtgøres, at overtrædelserne kan tilregnes ham som forsætlig eller uagtsom. Er ejeren eller brugeren et aktieselskab, andelsselskab el. lign., kan ansvaret pålægges virksomheden som sådan. For bødeansvar fastsættes ingen forvandlingsstraf.

3. Bøderne kan pålægges af landbrugsministeren, hvis afgørelse kan indbringes for retten. Begæring herom skal fremsættes over for landbrugsministeriet inden 14 dage, efter at afgørelsen, der skal indeholde oplysning om adgangen til domstolsprøve og fristen herfor, er meddelt. Landbrugsministeriet foranlediger sagen indbragt for retten.

§ 7.

Denne lov, der ikke gælder for Færøerne eller Grønland, træder i kraft 1. september 1958, og samtidig ophæves lov nr. 43 af 11. februar 1942 om tilvirkning og forhandling m. m. af ost, jfr. lov nr. 59 af 3. marts 1948. De i henhold til nævnte lov udstedte bekendtgørelser forbliver dog i kraft, indtil de afløses af bekendtgørelser, udstedt i medfør af nærværende lov.

Bemærkninger til lovforslaget.

Den nu gældende lov nr. 43 af 11. februar 1942 om tilvirkning og forhandling m. m. af ost, jfr. lov nr. 59 af 3. marts 1948, afløste lov nr. 119 af 11. marts 1921, der var den første ostelov.

Årsagen til, at man i rigsdagssamlingen 1941-42 fremsatte forslag til en ny ostelov, var hovedsage-

ligt, at man anså det for påkrævet, at der, når forholdene tillod det, blev fastsat bestemmelser om kontrol med kvaliteten af dansk ost til udførsel. Sådanne bestemmelser lod sig først gennemføre ca. 5 år senere, nemlig ved bekendtgørelse nr. 338 af 29. august 1947 om kvalitetskontrol med og ud-

førsel af dansk ost, hvilken bekendtgørelse senere er erstattet med bekendtgørelse nr. 267 af 29. juli 1954.

Tilvirkningen og udførselen af dansk ost er siden førkrigsårene og den gældende lovs vedtagelse undergået en meget stærk udvikling, der fremgår af nedenstående oversigt.

År	Tilvirkning mill. kg.	Udførsel mill. kg.
1938.....	35,7	9,1
1939.....	33,2	9,5
1940.....	30,2	8,8
1942.....	30,1	5,0
1944.....	36,4	3,2
1946.....	52,1	10,6
1948.....	56,7	12,8
1950.....	61,0	36,3
1952.....	86,1	53,8
1954.....	81,0	59,3
1956.....	85,1	57,4
1957.....	98,1	63,4

(I foranstående tal er ikke indbefattet tilvirkning og udførsel af kvarg og råkasein. Det bemærkes, at der af oversigten ikke kan drages direkte slutninger om hjemmeforbruget, da beholdningerne af ost er underkastet ret store udsving.)

Den stærke stigning i udførselen og markedernes stigende krav til kvalitet medfører, at de gældende bestemmelser og kontrollen med deres overholdelse snarest må udbygges, omend man i hovedsagen stadig kan følge de allerede lagte retningslinier. Under hensyn hertil og til den siden 1942 skete udvikling må det være naturligt, at den gældende lov revideres, og at dette såvidt muligt sker med angivelse af de områder, på hvilke bestemmelser er eller agtes fastsat, samtidigt med at der skabes bedre mulighed for gennemførelse af en effektiv kvalitetskontrol med ost til udførsel og for dækning af udgifterne hertil gennem afgifter.

Til § 1.

Stk. 1 svarer til den almindelige bemyndigelse i den gældende lovs § 1, idet man dog foreslår nævnt nogle af de områder, på hvilke der i medfør af denne er fastsat bestemmelser, men som ikke tidligere har været nævnt eksempelvis. Hvad angår udskæring af ost henvises til bemærkningerne til § 4.

I stk. 2 anføres, at landbrugsministeren kan meddele producenter af ost tilladelse til på nærmere betingelser at anvende lurmærket eller andet fastsat kvalitetsmærke på den af dem tilvirkede ost. Bestemmelser herom er allerede fastsat i fornavnte bekendtgørelser nr. 338/1947 og nr. 267/1954, men som nævnt findes det naturligt, at de

områder, hvor bestemmelser er fastsat eller skal fastsættes, i gørligt omfang anføres i loven. Årsagen til, at man i forbindelse med kvalitetsbestemmelserne udtrykkeligt har anført, at misligholdelse kan medføre bødestraf, er, at man tidligere i sådanne tilfælde alene har tilbagekaldt tilladelsen til brug af lurmærket, men i overensstemmelse med en fra De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation modtaget indstilling må finde det mere praktisk og også mere virkningsfuldt, at der i almindelighed pålægges bøde.

Til § 2.

Stk. 1 svarer til den gældende lovs § 2, hvis almindelige bemyndigelse foreslås nærmere udbygget ved stk. 2 og 3.

Med hensyn til stk. 2 bemærkes, at det allerede i gældende bekendtgørelser er fastsat, at kun der til af landbrugsministeren autoriserede virksomheder må udføre ost her fra landet, idet kvalitetskravene gør det nødvendigt bl. a. at sikre en vis brancheyndighed hos eksportørerne. Autorisation er dernæst foreslået betinget af, at den pågældende, således som også hidtil krævet, har lagerlokale, der er egnet til opbevaring af ost. Herved er tillige taget i betragtning, at hverken produktion eller afsætning kan forløbe helt jævnt, hvorfor det er nødvendigt, at der kan disponeres over fornøden lagerkapacitet hos eksportørerne, hvis man vil undgå, at ostebeholdningerne i en given situation absolut skal sælges uanset markedsforhold.

Der er i forslaget indføjet en ny bestemmelse om, at eksportørerne skal opretholde en regelmæssig udførsel, der modsvarer et vist mindstekvantum, således at autorisationer kan indskrænkes til virksomheder, for hvilke osteeksport er et erhverv, et forhold, hvorpå mejeribrug af hensyn til en sund og rolig afvikling af udførselen lægger megen vægt.

Det har været gældende igennem en længere årække, at enkelte mejerier, der har specialiseret sig på et særligt område, selv har udført deres produktion eller dog en del af denne. Dette har man ikke ønsket at lægge hindringer i vejen for.

I stk. 3 foreslår man optaget de allerede i praksis gældende bestemmelser til sikring af, at kun ost af prima kvalitet kommer til udførsel. Endvidere er foreslået en ny bestemmelse om, at ministeren kan meddele også de til udførsel af ost autoriserede virksomheder tilladelse til at forsyne dansk ost med lurmærket eller andet fastsat kvalitetsmærke. Sådanne tilladelser har ikke tidligere været meddelt, men det er af De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation indstillet, at der åbnes mulighed herfor. Man går ud fra, at en sådan ordning under visse omstændigheder kan virke kvalitetsfremmende for

eksportvarerne, idet den vil tillade, at man afventer ostenes udvikling på lageret, forinden ostene forsynes med kvalitetsmærket.

Til § 3.

Svarer til § 3 i den gældende lov.

Til § 4.

Udviklingen i detailhandelen i almindelighed er i de senere år gået i retning af færdigpakkede varer, der letter ekspeditionen og bl. a. er en betingelse for salg i de såkaldte selvbetjeningsbutikker. Udskæring og pakning af ost finder allerede nu sted i nogen udstrækning, og osten leveres til detailhandelen og forsøgsvis til udførsel i passende stykker eller i skiver — i alle tilfælde pakket i et plastikmateriale eller lign. Denne udvikling vil antagelig fremmes, såfremt den påbegyndte tilvirkning af „skorpefri“ ost i firkantet form slår igennem, idet sådan ost er særlig egnet til udskæring. Hvis de udskårne stykker skal kunne holde sig uden f. eks. at mugne, er det imidlertid nødvendigt, at den største renlighed iagttages, og at særlige tekniske hjælpemidler bringes i anvendelse.

For at forebygge en uheldig udvikling på dette område må det anses for nødvendigt, at der stilles særlige krav til virksomheder, der vil udskære og pakke ost til salg (fordeling) en gros eller til udførsel her fra landet, ligesom det må kræves, at indpakningen om de enkelte udskårne stykker mærkes med bl. a. indhold af fedt i ostens tørstof og et autorisationsnummer, således at ansvar for den udskårne og pakkede ost kan føres tilbage til pakkeren.

I mindre omfang er dernæst forsøgt tilvirkning af ostepulver. Det må anses for muligt, at sådan vare kan få betydning til f. eks. anvendelse i biscuitfabrikationen. For at forebygge, at varer af mindre god kvalitet kommer i handelen og skader de danske muligheder på dette område, bør tilvirkningen og udførselen i tide underkastes tilsyn.

Til § 5.

Stk. 1-3 svarer til § 4, stk. 1 og 2, i den gældende lov.

Med hensyn til stk. 4 bemærkes, at udgifter ved kvalitetsbedømmelse af ost i henhold til den gældende lovs § 4, stk. 3, skal pålignes producenterne gennem en afgift. Da denne bestemmelse blev fastsat, var kun danablu ost underkastet kvalitetsbedømmelse, og udgifterne herved blev dækket ved, at de pågældende — ialt ca. 20 — producenter betalte en mindre afgift pr. bedømmelse.

Efter at almindelig kvalitetsbedømmelse af eksportost gennemførtes i 1947, blev det vanskeligt at finde et passende grundlag for at påligne producenterne afgift, og udgifterne ved „Statens Ostebedømmelser“ har iøvrigt ikke været større, end at de er blevet dækket af de gennem bøder for overtrædelser af ostelovens bestemmelser indgåede beløb, jfr. bemærkningerne til § 6.

Fra 1. december 1957 at regne er kvalitetskontrollen med ost til udførsel imidlertid efter derom fra Mejeribrugets Osteeksportudvalg og De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation modtaget indstilling blevet væsentlig skærpet, idet det ved bekendtgørelse af 12. november 1957 er fastsat, at afsendelse af hvert enkelt parti ost forud skal anmeldes til statskontrollen, og det skal tilstræbes, at alle partier bliver eftersat, således at ostenes forsvarlige kvalitet sikres, hvorhos der skal foretages efterkontrol ved grænsen og i havn. Det vil heretter være rimeligt — og iøvrigt i overensstemmelse med organisationernes indstilling —, at de med denne kvalitetskontrol forbundne udgifter pålignes de eksporterende virksomheder gennem afgifter. Ligeledes vil det være rimeligt, at udgifterne til kontrollen med udskæring og pakning af ost samt med tilvirkning af ostepulver og lignende produkter pålignes de pågældende virksomheder gennem afgifter.

Til § 6.

Da man i 1942 forudså, at bestemmelser om kvalitetskontrol med ost ville blive fastsat, ønskede man at hjælpe disse nye foranstaltninger i gang ved at lade samtlige bøder for overtrædelse af de i henhold til osteloven fastsatte bestemmelser indgå i en fond til nedsættelse af de med kvalitetskontrollen forbundne udgifter, der i øvrigt, ligesom det også fremtidigt vil være tilfældet, skulle dækkes gennem afgifter. Det må nu anses for mere rimeligt, at bøderne i fremtiden — ligesom bøder for overtrædelse af smørloven — anvendes til nedsættelse af statens udgifter ved den foreskrevne kontrol med ost, dog at bøder for overtrædelser af bestemmelserne om kvalitet anvendes til nedsættelse af udgifterne ved kvalitetskontrollen.

Endvidere foreslås det, at ministeren i tilfælde af gentagen overtrædelse kan inddrage en dén pågældende virksomhed meddelt autorisation. Tilsvarende bestemmelse findes f. eks. i § 13, stk. 4, i lov nr. 119 af 22. marts 1947 om forhandling, udførsel og indførsel af æg og ægprodukter m. m.

I øvrigt svarer denne paragraf til § 5 i den gældende lov.